

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

PROJEKT ATRAKTIV

KONFERENCE SUMP 2026

MD ČR, 23. 6. 2026

UNIVERZITA J. E. PURKYNE V USTI NAD LABEM

STEM MARK

T A
Č R

TRVÁNÍ PROJEKTU:	01/2024 – 06/2026 (30 MĚSÍCŮ)
HLAVNÍ PŘÍJEMCE:	UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM
PROJEKTOVÝ PARTNER:	STEM/MARK, A. S.
HLAVNÍ ŘEŠITELKA:	ING. MGR. HANA BRŮHOVÁ FOLTÝNOVÁ, PH.D.
APLIKAČNÍ GARANT:	MINISTERSTVO DOPRAVY ČR
LOI:	SDP ČR, ČAOVD, MĚSTA OLOMOUC, FRÝDEK-MÍSTEK A LITOMĚŘICE

AKTIVITY PROJEKTU

1. Nástroje zvyšování atraktivity VHD – zkušenosti v ČR i zahraničí
2. Analýza poptávkové strany – opakovaná dotazníková šetření mezi uživateli a neuživateli (2024+2025)
3. Hodnocení opatření z pohledu jednotlivých aktérů – Multi Actor Multi Criteria Analysis (MAMCA)
4. Tvorba metodiky a doporučení pro strategie a politiky

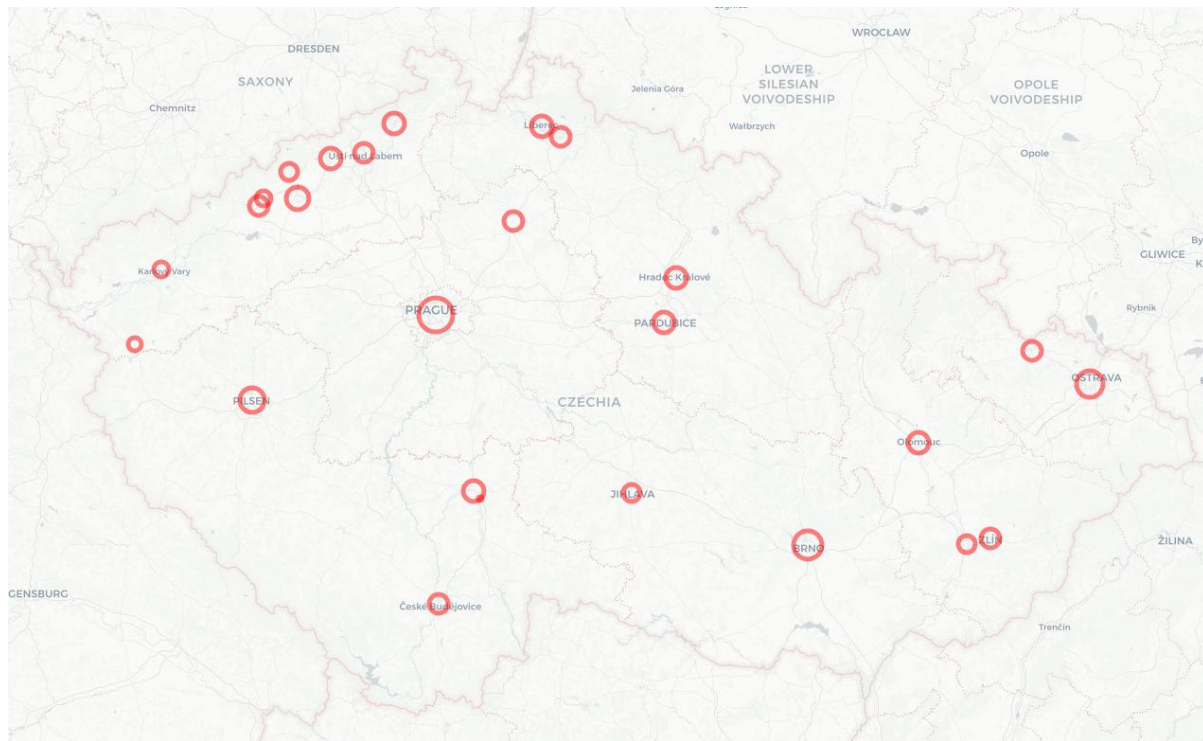
CÍLOVÁ SKUPINA

Obyvatelé sledovaných měst v ČR využívající pravidelně MHD pro cesty po městě

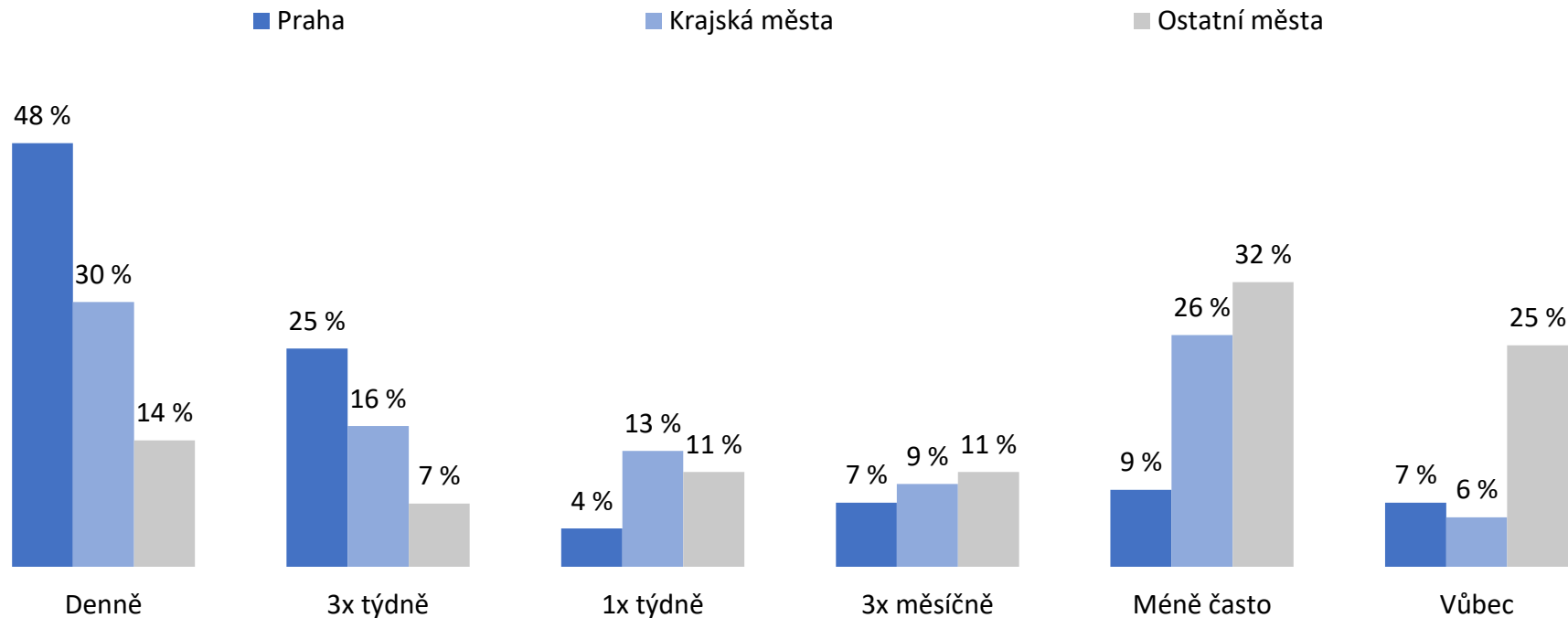
VELIKOST VZORKU: N=1500

METODA SBĚRU DAT: Výzkum na online panelu

KDE PROBÍHALO DOTAZOVÁNÍ

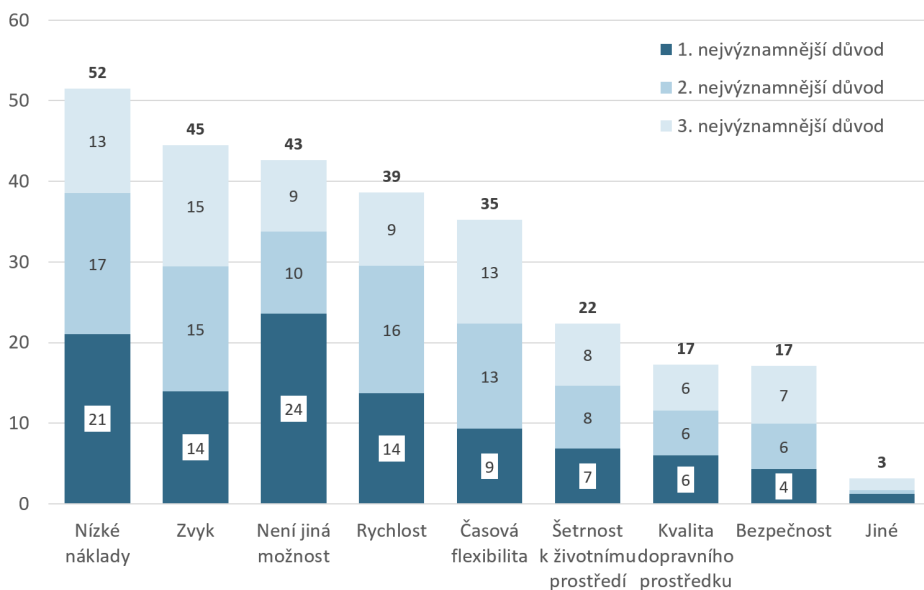

Screening užívání MHD v populaci ČR (říjen 2024)

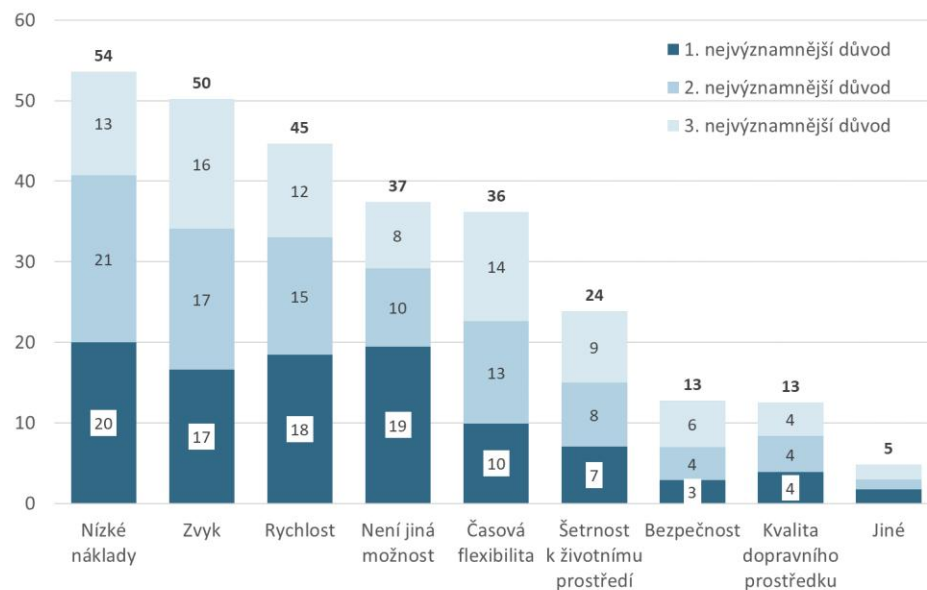

Důvody pro využívání VD a MHD

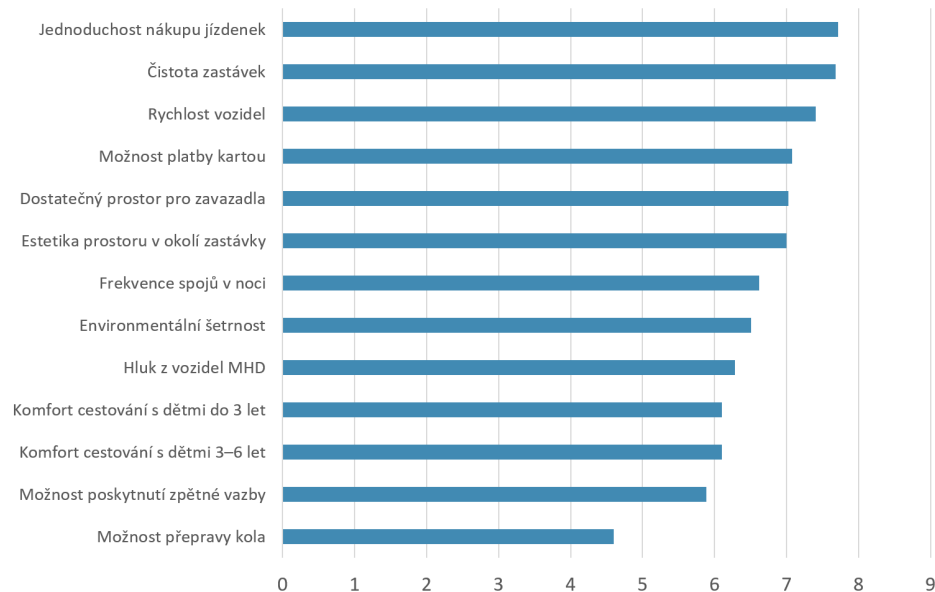
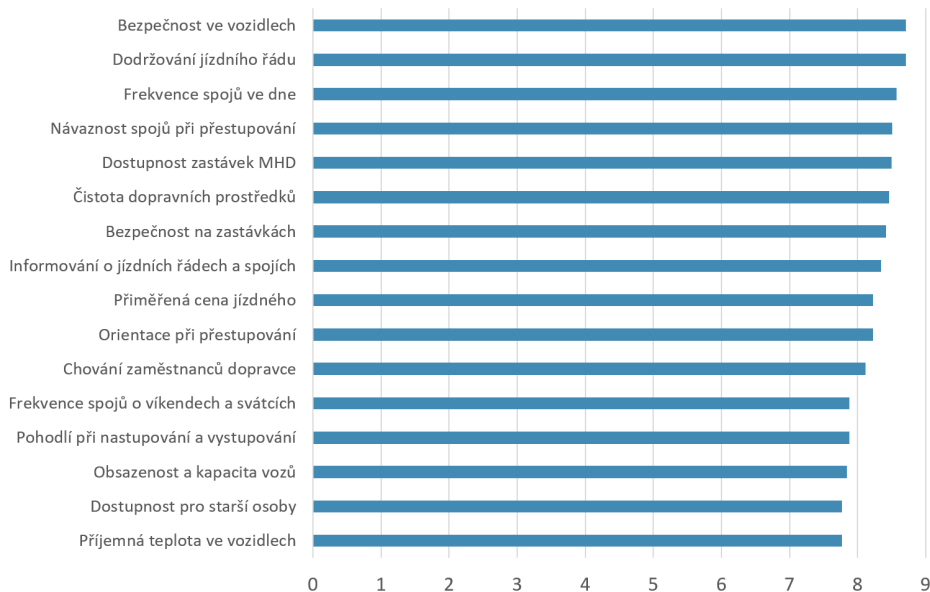
Důvody pro využívání VD

Důvody pro využívání MHD

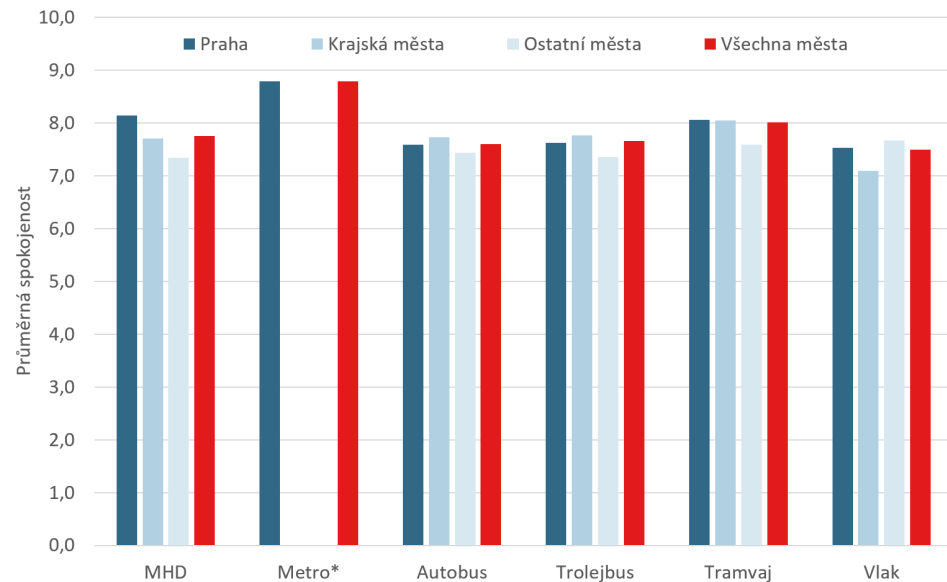
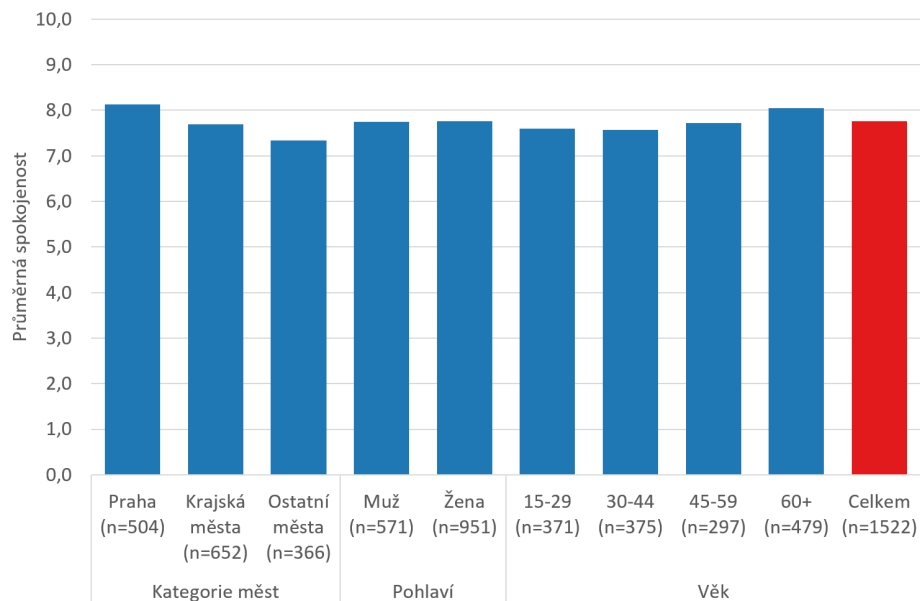

Velký význam nákladů a zvyku. VD a MHD pro některé skupiny bez reálných alternativ – zejména děti/studenti, nízkopříjmové osoby, senioři

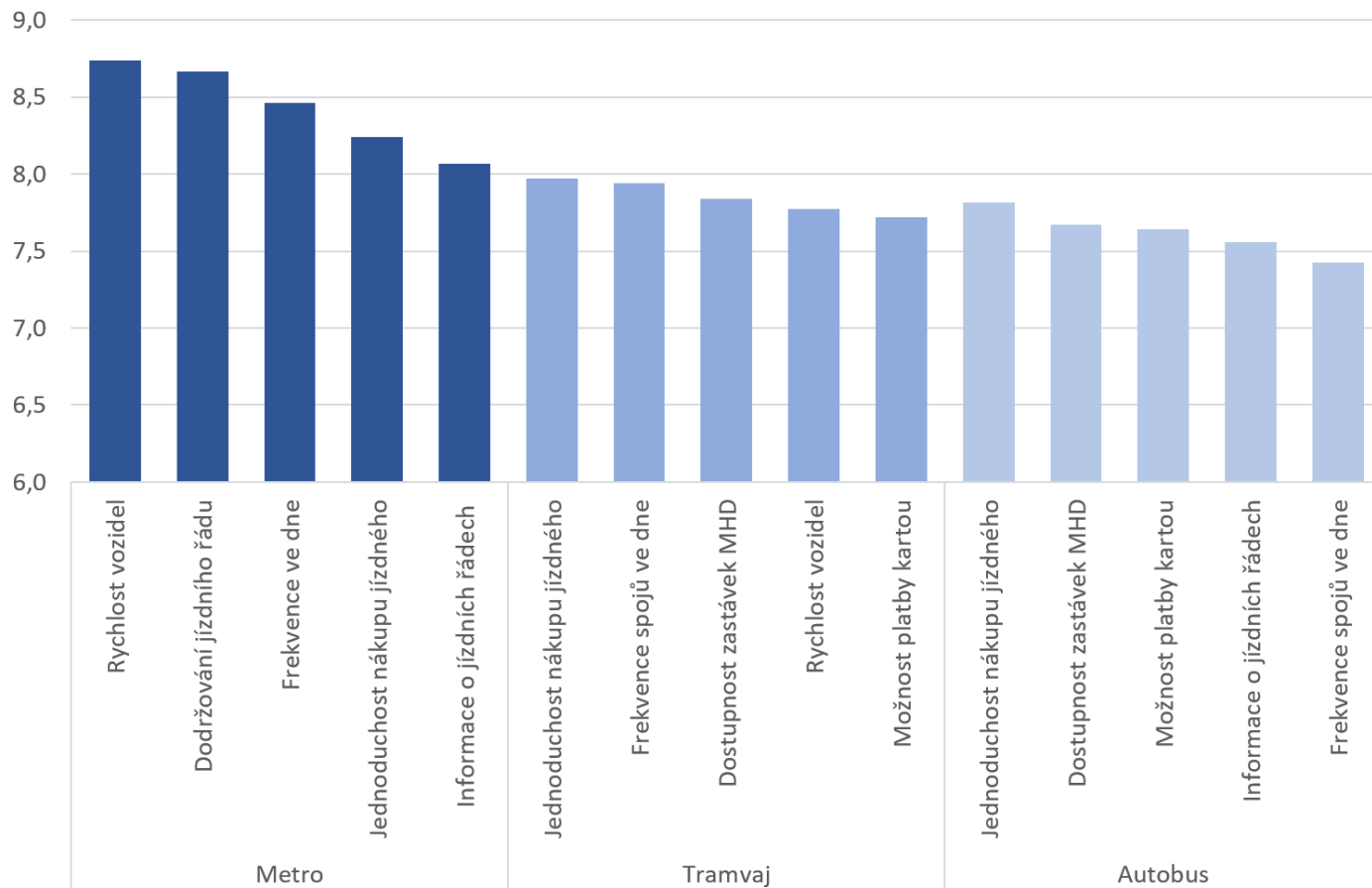
Velký důraz kladen na bezpečnost a spolehlivost systému MHD, menší význam přepravy zavazadel, kočárků, kol atd.

Spokojenost s MHD

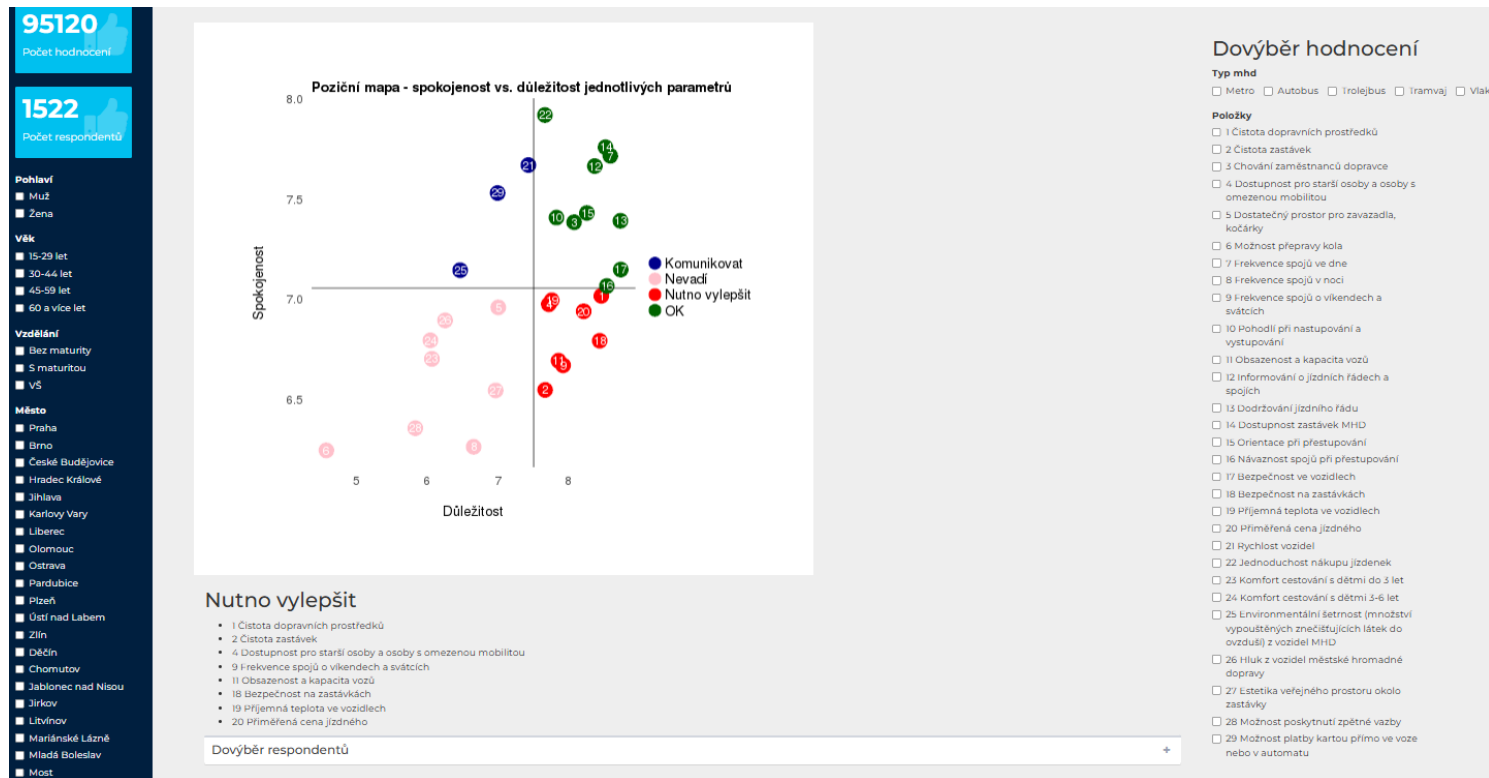
Celkově vysoká míra spokojenosti s MHD

Spokojenost s charakteristikami MHD – 5 nejvýznamnějších

Důležitost a spokojenost v MHD

https://statistiky.stemmark.cz/atraktiv_mhd/

CÍLOVÁ SKUPINA

uživatelé i neuživatelé veřejné dopravy z měst a menších obcí

VELIKOST VZORKU: N=1640

METODA SBĚRU DAT: Výzkum na online panelu, kvótní výběr

4 SKUPINY:

- Praha
- Krajská města
- ORP
- Malé obce

UŽIVATELÉ:

Praha: MHD 3x týdně

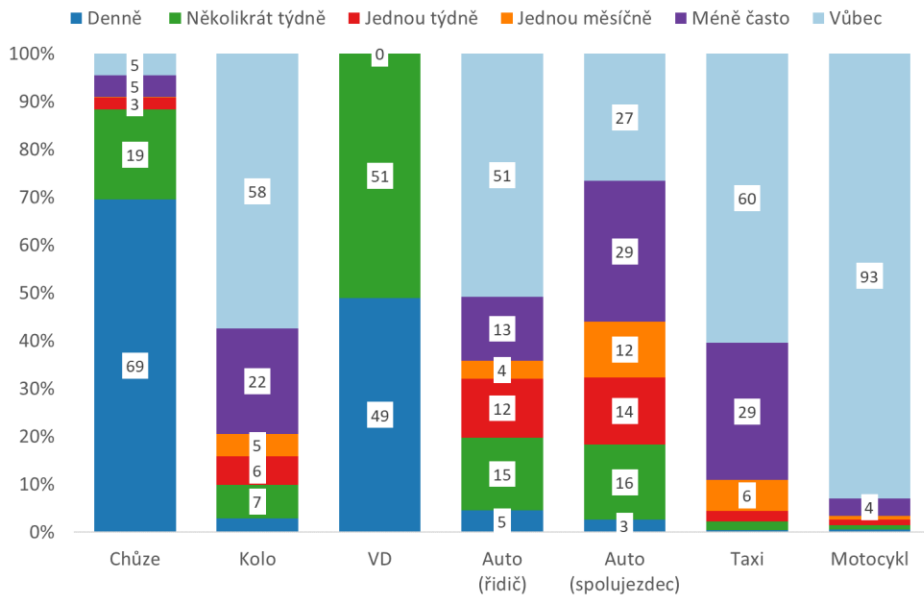
Zbytek ČR: MHD 1x týdně

NEUŽIVATELÉ

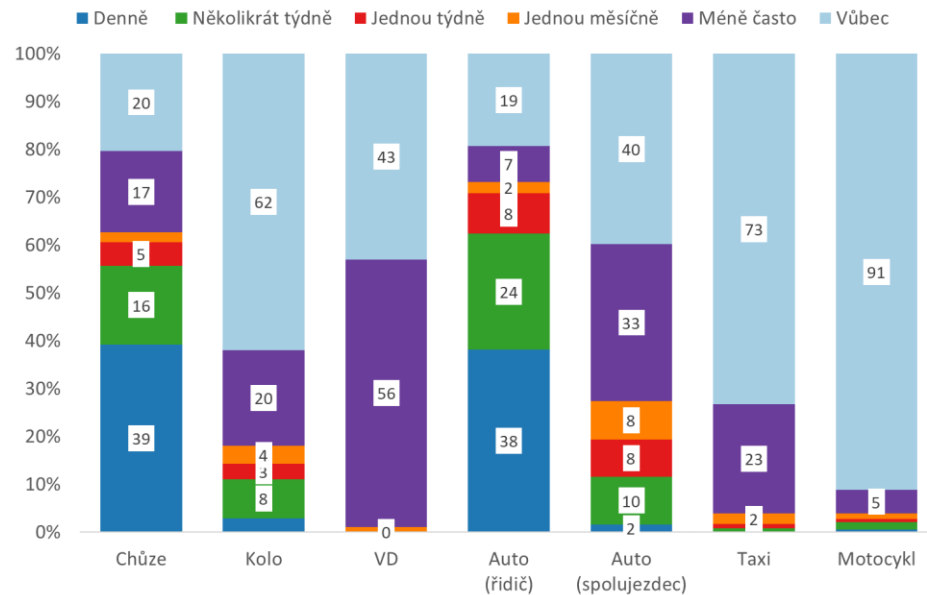
Méně často než měsíčně

Uživatelé veřejné dopravy

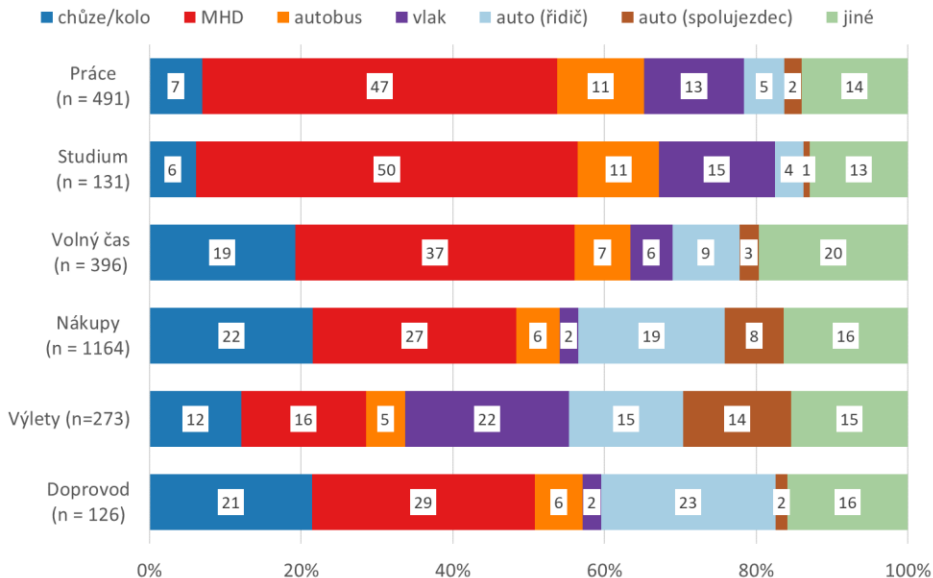
Neuživatelé veřejné dopravy

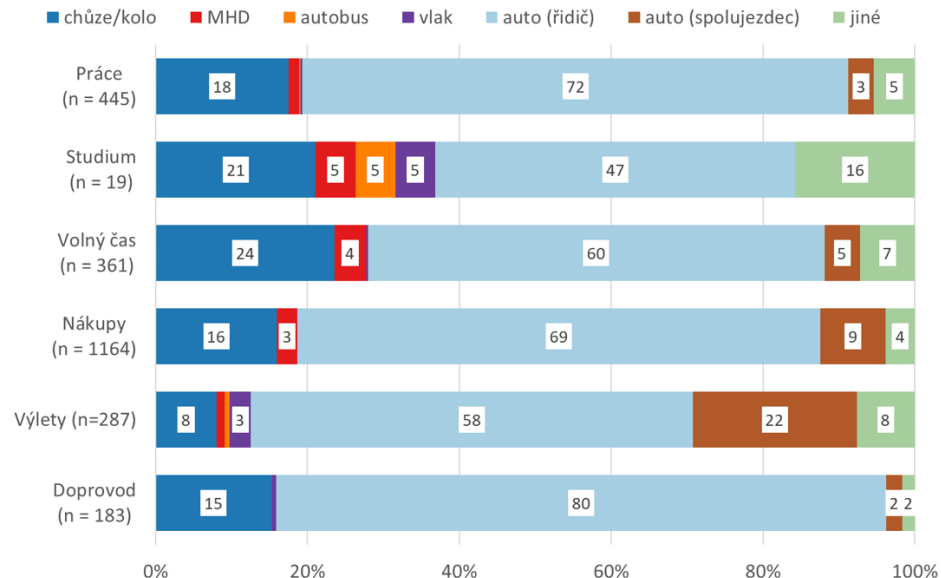
Rozdíly mezi uživateli a neuživateli VD také ve využívání automobilu, ale i aktivní mobility – především chůze, kolo spíš marginální

Dopravní prostředky podle účelu cesty

Uživatelé veřejné dopravy

Neuživatelé veřejné dopravy

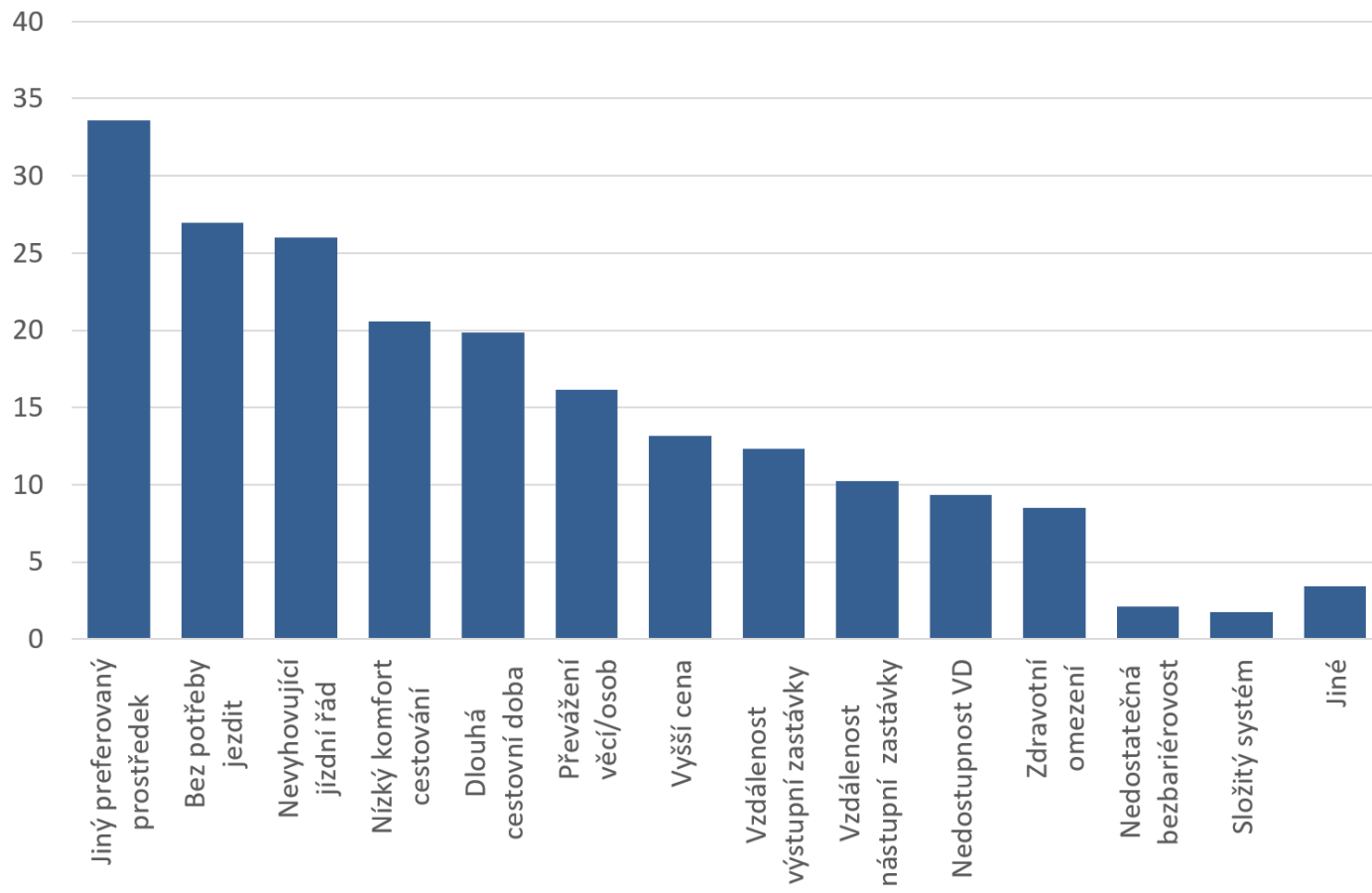

U neuživatelů VD dominantní využívání auta pro všechny účely, u uživatelů VD vyšší podíl studentů – závislost na VD

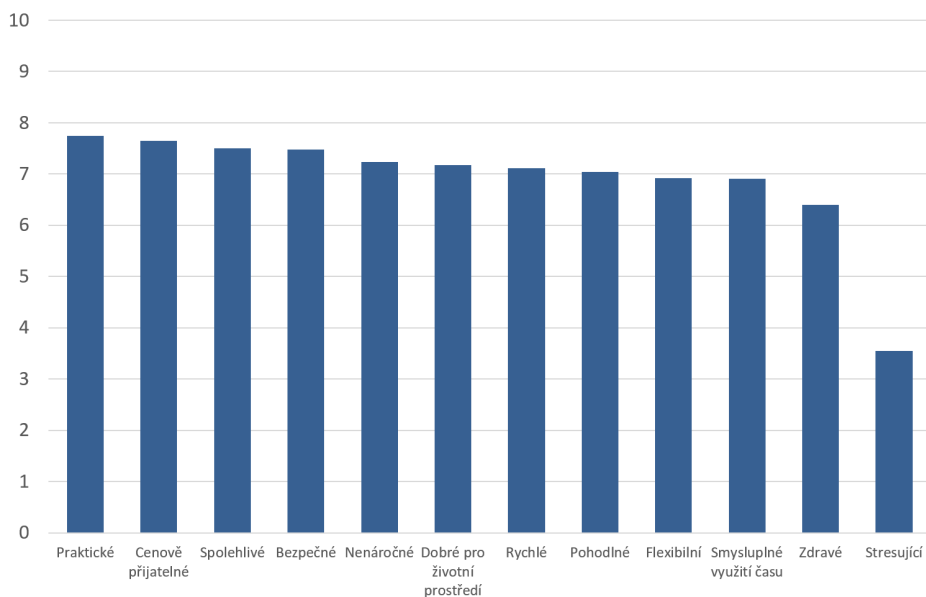
Důvody pro nevyužívání VD

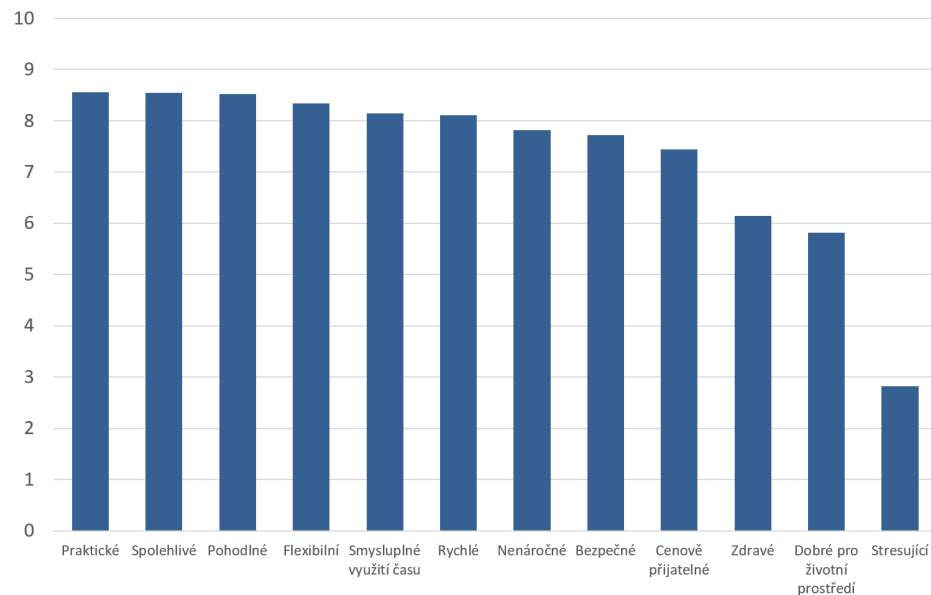
DOPRAVA
A MOBILITA
výzkumný tým

Uživatelé veřejné dopravy

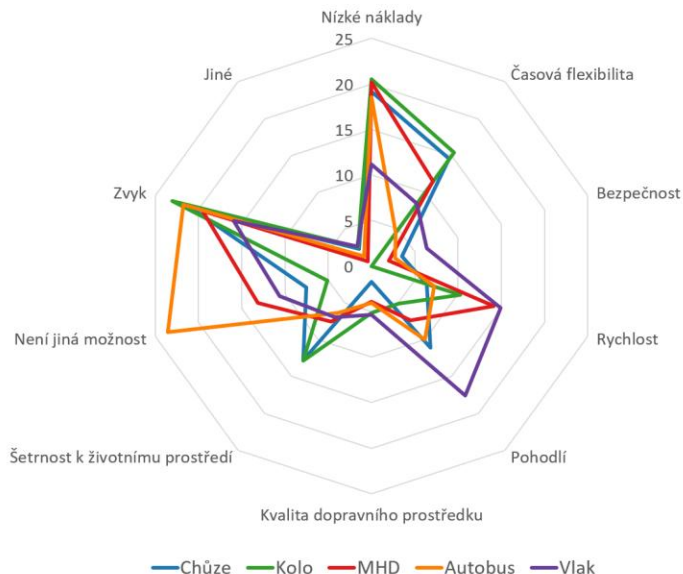
Neuživatelé veřejné dopravy

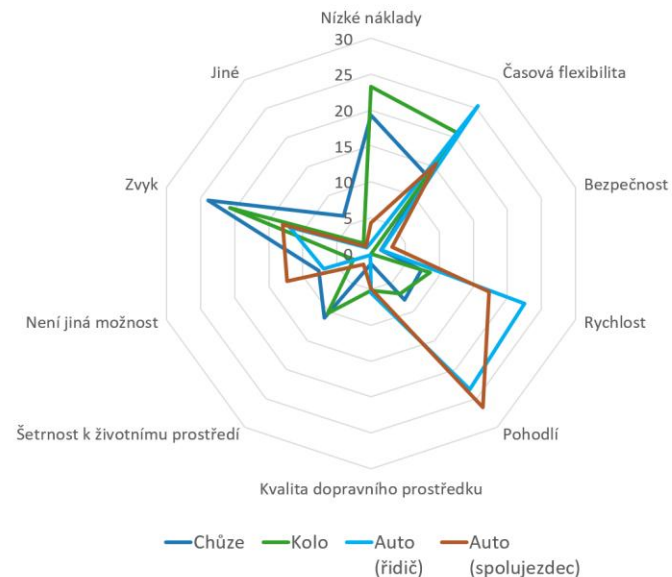
Shoda mezi uživateli i neuživateli VD na praktičnosti a spolehlivosti jejich způsobu cestování, u uživatelů VD větší důraz na cenu, u neuživatelů VD na pohodlí

Důvody pro využívání dopravních prostředků

Uživatelé veřejné dopravy

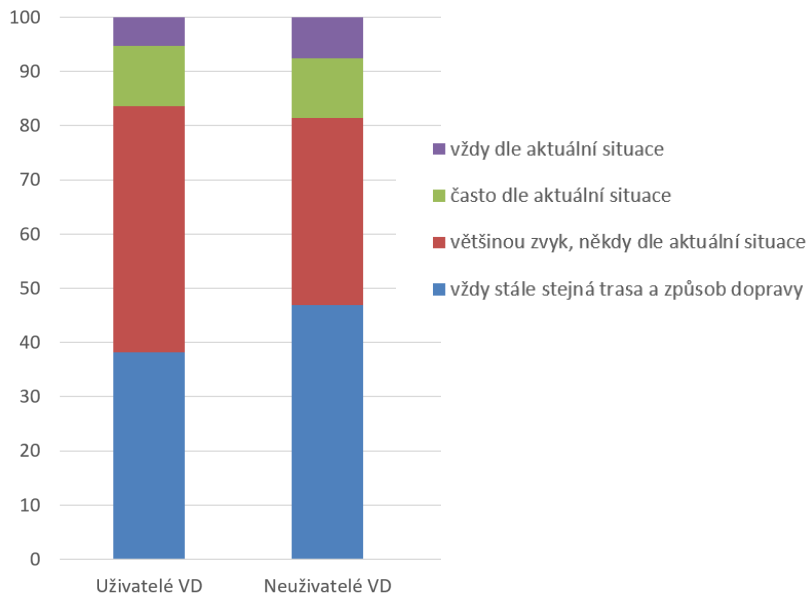

Neuživatelé veřejné dopravy

Velký vliv zvyku pro všechny způsoby cestování, veřejná doprava (s výjimkou vlaku) a aktivní mobilita vnímána jako levná, automobilová doprava pohodlná a flexibilní. Pozor na neexistenci alternativ

Rozhodování o způsobu dopravy

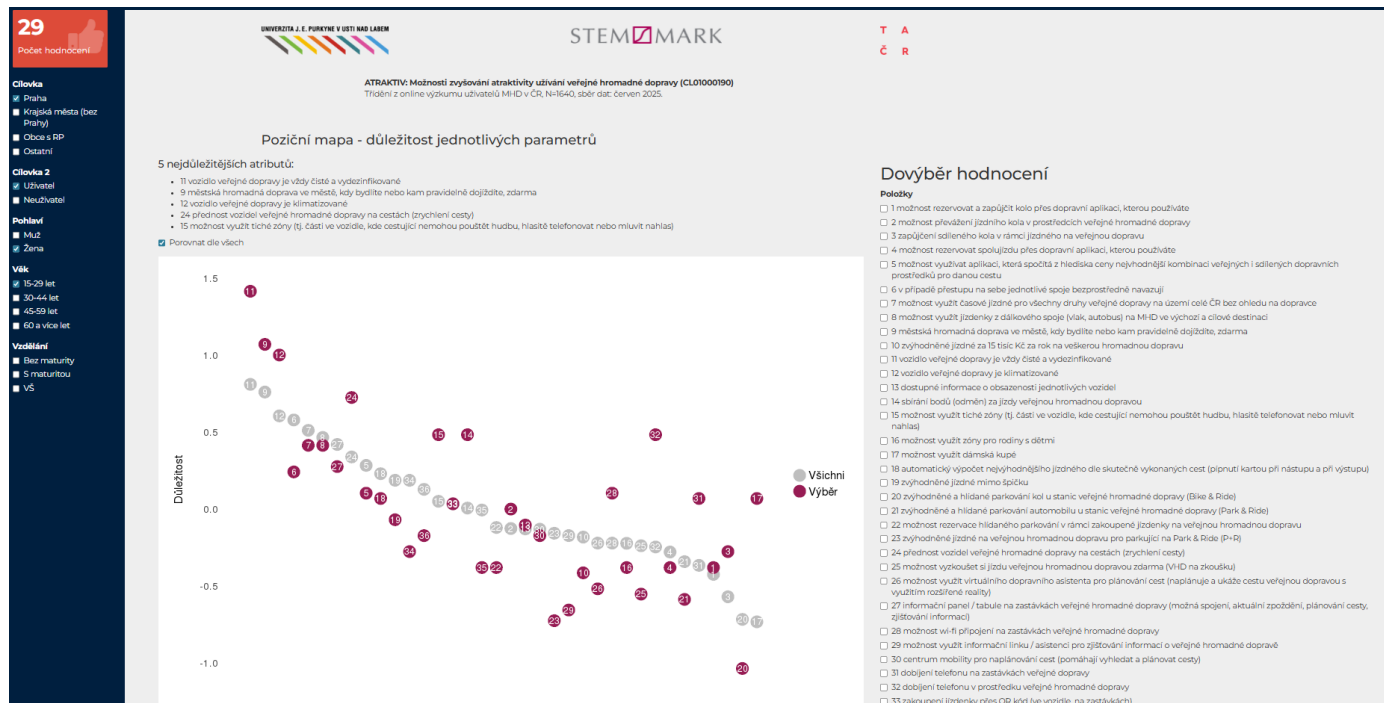
Faktory ovlivňující rozhodnutí o cestě

Uživatelé VD		Neuživatelé VD	
Časová náročnost cesty	25,4	Aktuální počasí	26,2
Aktuální počasí	23,5	Dopravní situace	23,5
Dopravní situace	21,2	Časová náročnost cesty	22,5
Pohodlí nebo osobní preference	17,5	Pohodlí nebo osobní preference	18,5
Informace z mobilních aplikací	9,0	Informace z mobilních aplikací	6,9
Jiný důvod	1,9	Jiný důvod	1,6
Dostupnost sdílených prostředků	1,5	Dostupnost sdílených prostředků	0,8

Velká setrvačnost rozhodování o využití konkrétních dopravních prostředků. U některých cest i vliv aktuální situace (doprava, počasí)

Důležitost testovaných parametrů MHD

https://statistiky.stemmark.cz/atraktiv_mhd_2025/

METODIKA ZVYŠOVÁNÍ ATRAKTIVITY VEŘEJNÉ HROMADNÉ DOPRAVY

2026

AUTORSKÝ KOLEKTIV:

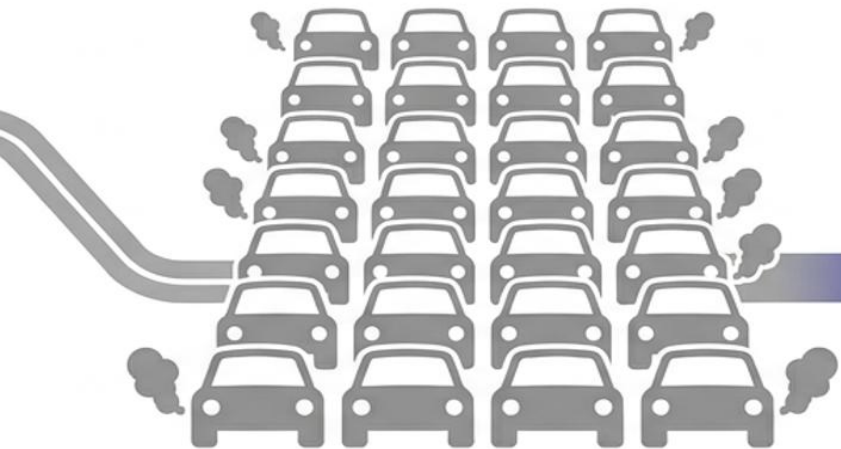
VÝZKUMNÝ TÝM DOPRAVA A MOBILITA,
FSE UJEP

OPONENTURA: MD A KORDIS

PROČ NOVÁ METODIKA?

Veřejná doprava v ČR patří k nejlepším na světě, ale čelí zásadní výzvě: rostoucí konkurenci individuální automobilové dopravy (IAD) a proměně dopravního chování. Systém musí reagovat na flexibilní potřeby 21. století.

Hlavní cíl metodiky:

Poskytnout systematický postup, jak zvýšit atraktivitu VHD z pohledu jejích současných i potenciálních uživatelů, a tím zajistit její dlouhodobou konkurenceschopnost a ekonomickou udržitelnost.

HLAVNÍ AKTÉŘI A UŽIVATELÉ METODIKY

Atraktivní doprava nevzniká v izolaci. Metodika poskytuje společnou řeč a konkrétní nástroje pro ty, kteří o dopravě rozhodují a kteří ji tvoří:

Samosprávy (Města a Kraje):

Pro strategické plánování (SUMP, PDO), obhajobu investic a rozvoj veřejného prostoru směrem k udržitelnosti.

Koordinátoři IDS:

Pro řízení kvality, datovou analytiku, tarifní integraci a sledování klíčových indikátorů napříč územím.

Dopracvi:

Pro optimalizaci služeb, pochopení potřeb cestujících a zavádění technologických a provozních inovací.

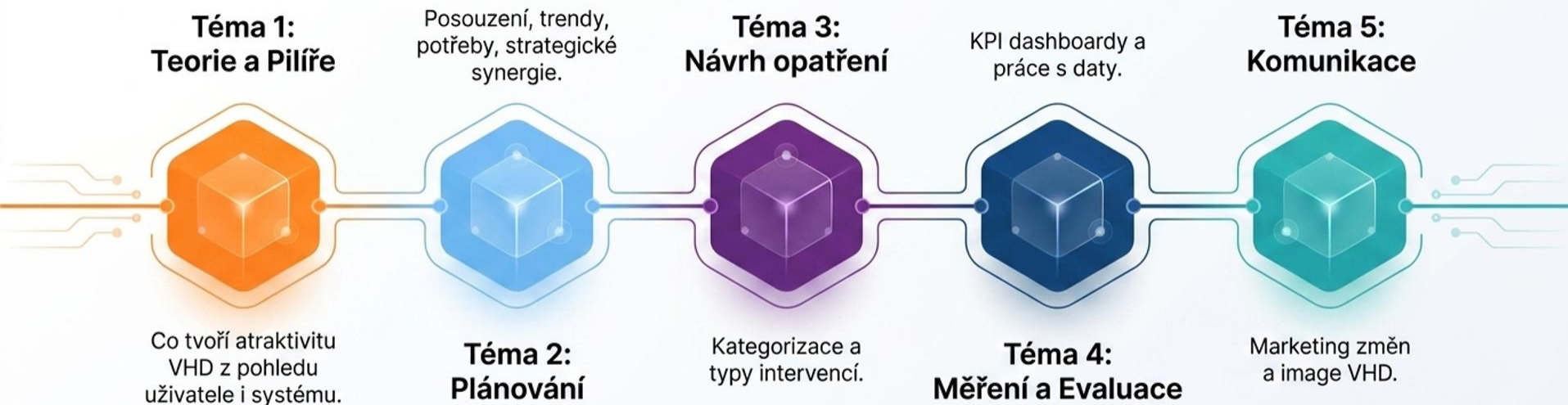

ZMĚNA PARADIGMATU – OD PROVOZU K UŽIVATELI

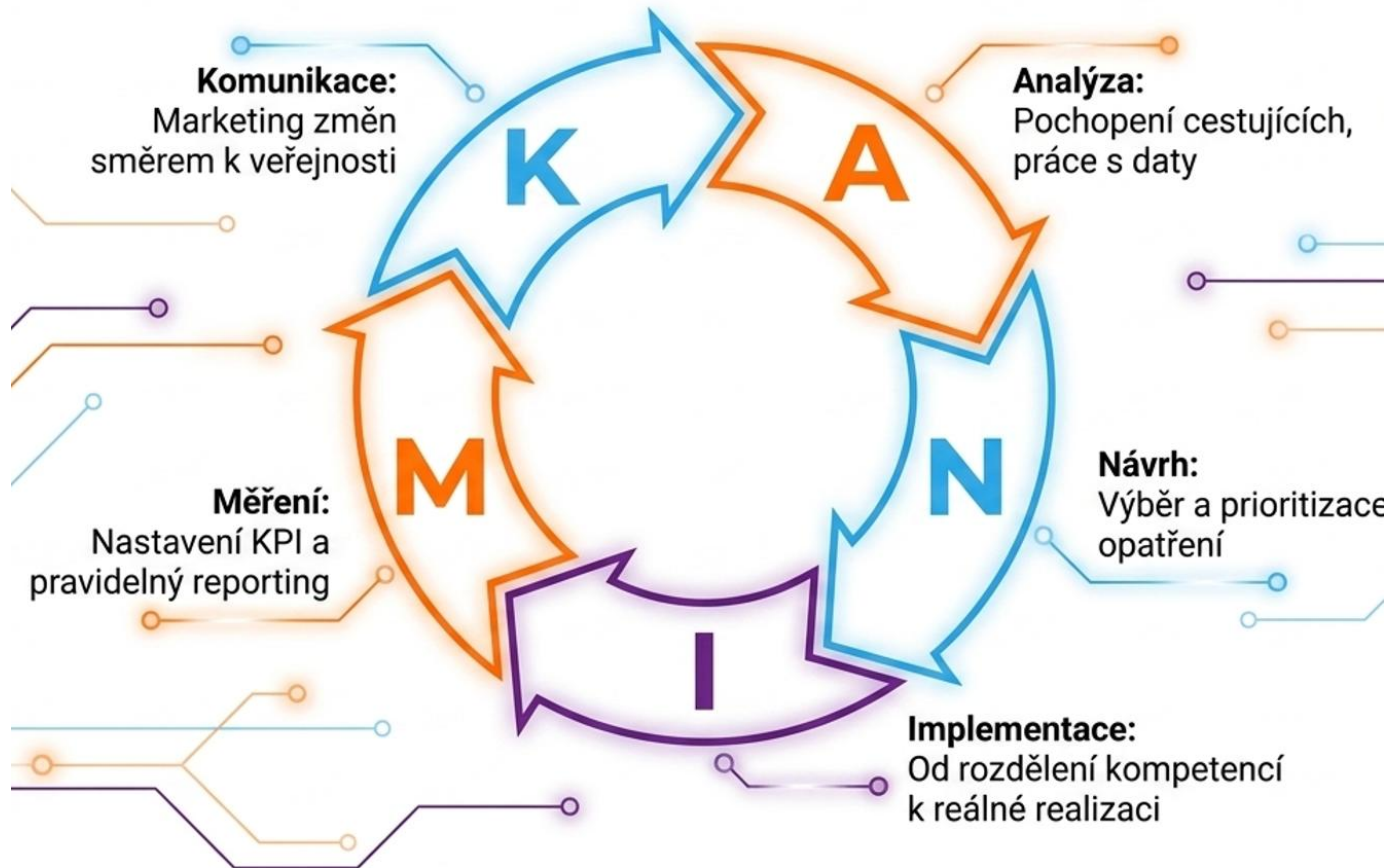
Rozhodování o VHD se tradičně opíralo o parametry nabídky. Dnes musíme plánovat podle poptávky a reálného zážitku cestujících.

Tradiční pohled (Objednatel/Dopravce)		Moderní pohled (Uživatel)	
Cíl: Minimalizace nákladů a oběhů		Cíl: Konkurenceschopnost vůči autům	
Metrika: Vozokilometry, tabulkové jízdní řády		Metrika: Srozumitelnost, celkový čas cesty, NPS	
Služba: Izolované linky a zóny		Služba: Hladký přepravní řetězec (door-to-door)	
Uživatel: Ten, kdo nemá auto		Uživatel: Klient vyžadující komfort, flexibilitu a digitální služby	

ARCHITEKTURA METODIKY

DYNAMICKÝ CYKLUS – „ANIMK“

FÁZE 1 – „A“ ANALÝZA STAVU

Pohled Objednatele

Pokrytí území
a plnění norem

Dostupnost

Efektivní oběhy vozidel
a cestovní rychlost

Rychlost

Dotace na cestujícího,
rozpočtové limity

Ekonomika

Pohled Uživatele

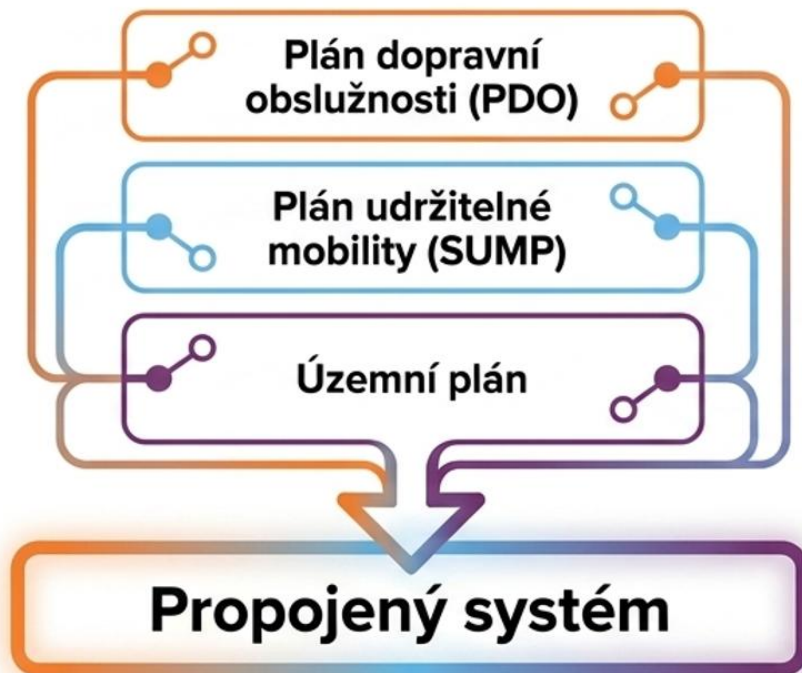
Jezdí to tam, kam potřebuji,
a tehdy, kdy potřebuji?

Dojedu včas? Nebudu
tam autem rychleji?

Je to levnější než auto?
Můžu si to dovolit?

Úspěšná analýza vyžaduje propojení tvrdých provozních dat s měkkými sociologickými údaji (NPS, fokusní skupiny, stížnosti).

FÁZE 1 – „A“ ANALÝZA STAVU

FÁZE 2 – „N“ NÁVRHY ŘEŠENÍ – ROZHODOVACÍ STROM

FÁZE 2 – „N“ NÁVRHY ŘEŠENÍ

Co skutečně funguje?
Nejefektivnější opatření dle dat

Pořadí	Praha	Krajská města	Ostatní obce (Regiony)
1. místo	Čistá vozidla	MHD zdarma	Návaznosti spojů
2. místo	Klimatizace	Čistá vozidla	MHD zdarma
3. místo	MHD zdarma	Návaznosti spojů	Čistá vozidla

ČISTOTA a bezprostřední NÁVAZNOST spojů jsou univerzální priority napříč všemi velikostmi sídel.

FÁZE 2 – „N“ NÁVRHY ŘEŠENÍ

Metodika obsahuje podrobné Karty opatření. Zde jsou příklady nejúčinnějších trendů z praxe:

Priorita v uličním prostoru: Real-time řízení křižovatek a plošné zavádění zón 30 km/h (např. Curych) zásadně zrychlují VHD a zvyšují bezpečnost veřejného prostoru.

Multimodální uzly a „Mobility Huby“: Plynulé napojení cyklodopravy přímo na VHD (parkovací domy, bezpečné přestupy). Cíl pro budoucí transformace uzlů typu Ostrava.

Chytrý nákup (Fairtiq / Fair Capping): Systém „Check-in/Check-out“. Aplikace sama vypočítá nejvýhodnější jízdné na základě reálně ujeté trasy (s

FÁZE 3 – „I“ IMPLEMENTACE – PŘEKONÁNÍ BARIÉR

Bariéry (Realita)

Politické cykly přesahující 4 roky,
institucionální konflikty obcí a
krajů, kapacitní omezení.

Spolupráce

Dostupné zdroje financování

**IROP a Národní
plán obnovy**
Přístupní terminály
a digitální
infrastruktura.

SFDI
Zvyšování bezpečnosti
a bezbariérové
úpravy.

**Modernizační
fond (TRANSGO)**
Pofízení bezemisních
vozidel a infrastruktury.

**Sociální klimatický
fond (SCF)**
Cílené tarify a prevence
dopravní chudoby.

FÁZE 4 – „M“ MONITORING, MĚŘENÍ

M: Měříme to, co je skutečně důležité

Monitoring nemá být byrokratickou zátěží. Metodika definuje minimální, dlouhodobě udržitelnou sadu klíčových indikátorů (KPI), které přímo řídí rozhodování.

1. Využití

Počet cestujících a Modal Split (konkurenceschopnost VHD vůči autům).

2. Kvalita

Dochvilnost a spolehlivost spojů.

3. Kapacita

Obsazenost spojů v kritických časech.

4. Uživatelská zkušenost

Index spokojenosti a systematická analýza stížností.

Princip: Méně kvalitních ukazatelů je vždy více než desítky formálních, nevyužívaných čísel.

Měření úspěchu: Doporučená minimální sada KPI

Pro většinu měst postačuje sledovat tento omezený počet indikátorů, které přímo řídí rozhodování.

Sekce VYUŽITÍ

Počet cestujících | Modal split (Podíl VHD vs IAD)

Sekce PROVOZ

Dochvilnost a spolehlivost | Obsazenost spojů | Dostupnost zastávek

Sekce UŽIVATEL

Celková spokojenost cestujících (NPS) | Stížnosti a podněty

Sekce PROSTŘEDÍ

Podíl nízkoemisních vozidel | Energetická náročnost provozu

FÁZE 5 – „K“ KOMUNIKACE A MARKETING

Měření

- Vyhodnocování vždy vůči výchozímu stavu (baseline).
- Minimalismus v datech: Netvořit systémy se stovkami ukazatelů, sledovat pouze ta data, která reálně řídí rozhodování.

Komunikace

- Zlaté pravidlo: Jedna zpráva – více kanálů.
- Zásada: Vysvětlovat lidem přínosy (kolik minut času ušetří, více pohodlí), nikoliv technické specifikace změn.
- Budování pozitivní eko-image VHD.

K: Dobrá služba potřebuje dobrý marketing

Technické zlepšení se musí promítnout do vnímání lidí. VHD musí být komunikována jako **moderní, ekologický životní styl**, nikoliv jako „nouzové řešení“.

**NEJEDEŠ
NAČERNO
?**

Děkujeme,
že nejezdíte načerno.
Normální je zaplatit.

Zásady efektivní komunikace:

Srozumitelnost (Tři otázky):

Co přesně se mění? Proč je to pro cestujícího přínosné? Jak to má použít v praxi?

Jednotný vizuální styl:

Aplikace, vozy i zastávky musí mluvit jedním konzistentním jazykem.

Zapojení a transparentnost:

Krizová komunikace při výlukách, sběr zpětné vazby od uživatelů a pozitivní osvětové kampaně (např. Evropský týden mobility).

KOMUNIKAČNÍ AKTIVITY

- Prezence projektu a jeho výstupů
 - Propagace projektu na webu a sociálních sítích
- <https://www.mobilita-ieep.cz/projekty/atrativ/>
<https://www.facebook.com/dopravamobilita/>
https://www.instagram.com/doprava_a_mobilita

 Doprava a mobilita UJEP / Transport and mobility research team UJEP
14. dubna · 🌐

👉 Jak udělat městskou hromadnou dopravu (MHD) ještě atraktivnější?
To zjišťovali náš tým spolu se STEM/MARK v rámci výzkumného projektu ATRAKTIV. Do dotazníkového šetření se zapojilo přes 1 500 respondentů z 26 měst s vlastní MHD. A co zjistili?

- Spokojenost s MHD je vysoká – průměrně 8,1 bodu z 10! Nejlépe hodnocená je Praha, ale i ostatní města si vedou skvěle.
- Lidé oceňují cenovou dostupnost, efektivitu a pohodlí. Časté využití? Práce, škola, volný čas.
- Roste význam digitálních nástrojů – aplikace pro nákup jízdenek a vyhledávání spojů používá už přes 50 % cestujících.
- Nejvíce záleží na bezpečnosti, spolehlivosti a frekvenci spojů.
- Slabší místa? Např. čistota zastávek nebo přetíženosť spojů v metru ve špičce.

👉 Výzkum přinesl i tzv. poziční mapu spokojenosti, která ukazuje, co cestující opravdu řeší – a co až tak ne. Skvělý nástroj pro plánování a zlepšování MHD v ČR! 📍

👉 Cílem projektu ATRAKTIV (<https://www.mobilita-ieep.cz/projekty/atrativ/>) je vytvořit metodiku, která pomůže dělat veřejnou dopravu chytřejší, dostupnější, udržitelnější a atraktivnější. 🚗

👉 Více info a mapa výsledků najdete u nás na webu:
https://www.mobilita-ieep.cz/aktuality/2025_04_14_atrativ/

Technologická agentura ČR @tacr_official
#ATRAKTIV #podporenoTACR #programDOPRAVA2030 #DaM
#MHD #veřejná doprava #ATRAKTIV #UJEP #STEMMARK #doprava2030
#mobilita #udržitelná doprava #výzkum #smartcities #městská doprava
#datadopravě #digitalizace

 Doprava a mobilita UJEP / Transport and mobility research team UJEP
27. června · 🌐

👉 Vite, čím je veřejná doprava kantonu Curych inspirativní?
👉 My to včera zjišťovali na curyšském magistrátu a dopravním podniku. Dozvěděli jsme se mimo jiné, že je pro ně nejdůležitější přesnost spojů, které by měly jezdit s přesností na vteřiny, kvalitní pokrytí celého území, kde zastávky jsou od sebe vzdáleny maximálně 400 m, a také dostatečná frekvence spojů po všechny dny včetně víkendů a svátků. Důležité je také plánovat dopravní infrastrukturu pro veřejnou dopravu v úzkém propojení s územním plánem a rozvojovými strategiemi města. A zjistili jsme také, že si město stanovilo indikátor, kdy chtějí, aby se počet cestujících ve vozidle pohyboval v průměru dvě osoby na metr čtvereční.

Znáte jiné podobné inspirativní města či země s kvalitní veřejnou dopravou? Dejte nám vědět do komentářů 🗨️.

Technologická agentura ČR
#podporenoTACR #ATRAKTIV #programDOPRAVA2030 #DaM

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Ing. Mgr. Hana Brůhová Foltýnová, Ph.D.

Výzkumný tým Doprava a mobilita IEEP

hana.bruhova@ujep.cz

www.mobilita-ieep.cz

<http://www.ieep.cz/en>

FB: <https://www.facebook.com/dopravamobilita>

Projekt CL01000190 „Možnosti ČR zvyšování atraktivity užívání veřejné hromadné dopravy“ je řešen s finanční podporou TAČR

